

ALGEBRA

Uvedieme iba niektoré definície, resp. vlastnosti.

Množiny a operácie s nimi. Úprava algebrických výrazov.

- Absolútna hodnota čísla $a \in R$ je číslo $|a|$ definované takto:

$$|a| = \begin{cases} a & \text{pre } a \geq 0, \\ -a & \text{pre } a < 0. \end{cases}$$

- Nech $a, b \in R$, potom:

$$1) \frac{|a|}{|b|} = \frac{|a|}{|b|} \text{ pre } b \neq 0, \quad 2) |a| - |b| \leq |a - b| \leq |a| + |b|.$$

- Ak $n \in N$, tak pre $a \neq 0$ je: 1) $a^0 = 1$, 2) $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$.
- Pre $a \in R$ a nezáporné číslo $n \in N$ definujeme n -tú odmocninu z čísla a ako nezáporné číslo x , pre ktoré platí $x^n = a$ (zapisuje sa $x = \sqrt[n]{a}$).

$$\sqrt[n]{a} = \begin{cases} \text{neexistuje v } R & \text{pre } n \text{ nepárne,} \\ -\sqrt[n]{|a|} & \text{pre } n \text{ párne.} \end{cases}$$

- Nech r, s sú ľubovoľné reálne čísla. Potom platí: 1) $a^r \cdot a^s = a^{r+s}$, 2) $(a^r)^s = a^{r \cdot s}$,

$$3) a^r \cdot b^r = (a \cdot b)^r, \quad 4) \frac{a^r}{a^s} = a^{r-s}, \quad 5) \frac{a^r}{b^r} = \left(\frac{a}{b}\right)^r.$$

- Pre $a, b \in R$ platí:

$$\begin{aligned} &\triangleright a^2 - b^2 = (a - b)(a + b), \\ &\triangleright a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2), \\ &\triangleright a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2), \\ &\triangleright (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2, \\ &\triangleright (a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3. \end{aligned}$$

Lineárne a kvadratické rovnice. Nerovnice.

- Algebrickou rovnicou s jednou neznámou x rozumieme rovnicu tvaru $f(x) = g(x)$, kde f, g sú polynómy jednej premennej x .
- Koreňom (riešením) rovnice $f(x) = g(x)$ je každé číslo a , pre ktoré platí $f(a) = g(a)$.
- Pod riešením rovnice rozumieme tiež postup, ktorým hľadáme koreň rovnice.
- Rovnica $ax + b = 0$, kde a, b sú reálne čísla a $a \neq 0$, x je neznáma sa nazýva **lineárna rovnica**. Táto rovnica má v R jediné riešenie $x = -\frac{b}{a}$.
- Rovnica $ax^2 + bx + c = 0$, kde a, b, c sú reálne čísla a $a \neq 0$, x je neznáma sa nazýva **kvadratická rovnica**. Výraz $D = b^2 - 4ac$ nazývame **diskriminant** kvadratickej rovnice. Ak x_1, x_2 sú korene kvadratickej rovnice, tak pre:
  - $\triangleright D > 0$ má kvadratická rovnica dve reálne rôzne riešenia

$$x_1 = \frac{-b + \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}, \quad x_2 = \frac{-b - \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}.$$

- $D = 0$ má kvadratická rovnica dvojnásobný koreň $x_{1,2} = -\frac{b}{2a}$.
- $D < 0$ má kvadratická rovnica dva korene v množine komplexných čísel, ktoré sú určené vzorcom

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm i\sqrt{-D}}{2a},$$

kde i je imaginárna jednotka.

- Ak x_1, x_2 sú korene kvadratickej rovnice $ax^2 + bx + c = 0$, tak
 $ax^2 + bx + c = a(x - x_1)(x - x_2)$.
- Ak x_1, x_2 sú korene kvadratickej rovnice $x^2 + px + q = 0$, tak
 $x^2 + px + q = (x - x_1)(x - x_2)$, pričom $x_1 + x_2 = -p$ a $x_1 x_2 = q$.
- Množinou riešení nerovnice je množina všetkých, hodnôt neznámej, ktoré spĺňajú danú nerovnicu.